

Ілюха Юлія
I-49 ЗЕРО / Юлія Ілюха. — Харків : Вид-во «Ранок», 2023. — 224 с.
ISBN 978-617-09-5139-7

Героїні роману Лілі 15 років, вона мешкає з матір'ю в селі на Дніпрощині. Шкільне життя напружене, стосунки з матір'ю найріднішою людиною складні, та й загалом буття дівчини не надто позитивне. І все ж вона мріє — зустріти рідного батька, який зник ще до її народження, та замінити своє життя. Для сірої дівчини, якою вважає себе героїня, це було б щастям. Розповідь могла б бути типовою історією переродження та успіху, якби не кілька особливих деталей. Насправді Лілію звати не Лілією, і «сірою» її складно назвати. Коли ти звикла, злитися з оточенням не завжди.

УДК 82-93

ISBN 978-617-09-5139-7

© Ілюха Ю., текст, 2023
© indigo doborosa, ілюстр. на обкл., 2023
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2023

я — ЗЕРО.

У той день алгебра була першим уроком. Як на зло, я спізналася. Увечері йшов сніг із дощем, а вночі вдарив мороз, і дорога до школи перетворилася на снігову рівнину з льодовою кіркою. Ноги провалювалися і грузнули, кілька разів я впала й боляче вдарилася зап'ястком. Коли я, захекана й розчервоніла, шарпнула на себе двері класу, урок уже розпочався. Усі витріпилися на мене — на уроки Бісектриси запізнюватися було заборонено.

— О, Єфремова... — скривила губи математичка. Очі з незмінними жирними чорними стрілками дивилися куди й вороже. — Нам якраз тебе не вистачало, бо охочих вийти до дошки чогось немає. Клади свої лахи і вперед, — тиснула Бісектриса пальцем на дошку.

Я стягнула шапку й зайшла в клас під смішок когось із хлопців. Кинула на стілець рюкзак і куртку, завважила, що Дімки сьогодні немає, — його місце поряд із моїм.

— Єфремова, тебе довго чекати?! — гримнула Бісектриса.

Я відчула, як обличчя залило жаром. На ватяних ногах пішла до дошки. Хтось із однокласників стрельнув мені у спину кулькою. Мабуть, жуйка. Хоч би у волоссі не заплуталася...

— Єфремова, пиши умови задачі. Басейн наповнюється водою за 3 години, а спорожняється за 12 годин. У результаті помилки в басейн одночасно наливалася й виливалася вода. За який час таким чином наповниться басейн?

Притримуючи руками на собі Бублика, я лягла. Цікаво, що б було, якби ми залишилися в Харкові? Перебивалися б «мівиною» й рахували кожна копійку? Чи мамі б таки пощастило знайти собі багатого мужика? Це її бажання і мрія водночас. Я бачу, що вона сидить у телефоні на якихось сайтах знайомств, із кимось листується. Але толку — кого вона знайде в нашій дірі? Хто до неї сюди приїде? Іноді я думаю, що вона б не так прискіпувалася до мене, якби влаштувала особисте життя. Бублик муркнув і скрутився клубком у мене на животі. Я відчула, як злипаються очі, й провалилася в сон.

Прокинулася від того, що мама гримнула лядою. Я розплющила очі — вона стояла на сходах, вистромивши голову в отвір, і прислухалася. Бублик спав на мені, скрутившись клубком. Я скинула його й опустила ноги на землю. Лампа ледве жевріла, але схоже, що надворі вже розвиднилося.

— Тихо вже. Виходь, збирайся в школу, — буденним тоном повідомила мама.

Вона піднялася сходами й вийшла. Відчинила нагорі двері кухні — і стало ще світліше. Цікаво, котра вже година? Я вимкнула лампу й навпомацки пішла нагору.

— Кс-кс-кссс! — покликкала Бублика за собою. Той шмигнув під ногами поперед мене.

Я зачинила погріб і вийшла надвір. На мене, повискуючи від радості, одразу кинувся Сніжок. Я тріпала його пухнастий загривок, радіючи, що він повернувся живим.

— Дурний собака! Уся білизна в його лапак! — сварилася мама, знімаючи зі шворок простирадла й наволочки, які вимерзали там кілька днів.

Коли Сніжок підбіг до неї, вона копнула його ногою від злості.

— На, сама тепер після школи пратимеш через свого пса, мені ніколи! — кинула на мене купу грубої негнучкої білизни.

Я ледве встигла підхопити її руками. Сніжок знову повиснув на мені.

— Котра година? — крикнула у спину мамі, яка пішла до хати.

— 8:15, — сказала вона, не озирнувшись.

Школа!

— Я спізнюся в школу! — автоматично вирвалося в мене.

— Ніхто від цього не помре, — мама відчинила двері хати й зайшла всередину, залишивши назовні мене з білизнами та Сніжком.

Вона завжди залишала мене назовні свого життя.

ДО ШКОЛИ ПРИБІГЛА ВЖЕ ПІСЛЯ ДЕВ'ЯТОЇ. УТИМ ПЕРЕЖИВАЛА ЧЕРЕЗ ЗАПІЗНЕННЯ Я ДАРМА — ПОЛОВИНА КЛАСУ ВЗАГАЛІ НЕ ПРИЙШЛА, А ПЕРШИЙ УРОК БІОЛОГІЇ ЗІРВАВСЯ ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО ВЧИТЕЛЬКА НЕ ВІДПОВІДАЛА НА ДЗВІНКИ.

Усю цю інформацію вивалив на мене Дімжа, збуджено заїкаючись.

— Уявляєш, тр-р-ризвонять їй вже пів години, а вона мовчок!

Він сидів на своєму незмінному місці й дивився на мене великими блакитними очима. Щоразу, коли я зазірала в його очі, думала про те, що багато чого віддала б, аби мати такі самі. Як і його ніжну та бліду, наче дівчачу, шкіру з блакитним мереживом вен на скронях.

— Ага, страшно, — відповіла я, бухнувши на парту рюкзаком.

Чесно кажучи, мене мало турбувало, що могло статися з біологічкою. Звісно, усі знали, що саме могло з нею трапитися, але вголос цей варіант ніхто не озвучував.

— Чув уночі? — запитала я Дімжу, знімаючи куртку.

Чому світ настільки несправедливий, що хтось щодня мінє м'які одноразові капці, а комусь доводиться сидіти в погребі, щоб не бути вбитим осколком під час обстрілу?

Не знаю.

Мені так сильно хотілося заплакати.

Мама сміялася у великій кімнаті, старанно намагаючись правильно вимовляти англійські слова, але виходило в неї погано. Розмовляє зі своїм німцем. Повідомляє, що вже приїхала і чекає зустрічі. Я згадала величезне ліжко, і мені знову стало гидко. Настільки, що бажання розридатися від несправедливості життя зникло.

Я встала і зняла куртку. Хотіла кинути її на ліжко, але завагалась і поклала на підлогу. Пішла до ванної та крутнула блискучий сріблястий кран над раковиною. Зашипіла вода. Я підставила під неї руки — і одразу відсмикнула. Вода була така гаряча, що обікала майже як вогонь, на який я любила дивитися. Повернула другий кран, зробила воду теплою, знайшла посеред пляшечок на полиці крихітне запаковане мило. Густо намила руки й піднесла їх до обличчя, щоб понюхати, — піна тонко та ніжно пахла парфумами. Змивши її, сполоснула обличчя й озирнулася в пошуках рушника. Складені стопкою рушники лежали на полиці. Я взяла один — білосніжний, як і білизна на ліжку, і зарилася в нього обличчям. Відчуття було, наче я торкаюся шерсті на пузі Бублика. Невже рушники можуть бути такими м'якими? Це нормально взагалі? Я провела рукою по білих махрових халатах, що висіли на вішачку, — їх було два — такі ж м'які, як і рушники. Чомусь згадала чоловіка, який витріщався на мене біля ліфта, — він ідеально вписувався в цей інтер'єр. Крадькома глянула на себе в дзеркало. Та мені не треба було й дивитися, щоб підтвердити — я тут зайва і чужа.

Мама продовжувала теревенити із Зігфрідом, притиснувши телефон до вуха плечем і при цьому примудрившись

навіть роздигнутися — тепер на ній залишилася лише білизна. Тільки б вона не почала зараз знімати відео на фоні ліжка. Це вже буде занадто. Я повернулася в призначену мені кімнату і ще раз її оглянула: ліжко, біля нього з одного боку м'яке крісло, з другого — тумбочка з пузатим світильником, який я хотіла увімкнути, та не знайшла як (потім виявила, що він умикається доторком пальця), у протилежному кутку — маленький столик і стілець перед ним, на стіні — плоский великий телевізор.

Я повернулася спиною до ліжка, розкинула руки і впала на нього, як падала у свіжий перший сніг, щоб робити янголів. Ліжко прийняло мене м'яко, спружинило і навіть трохи підкинуло. Полежавши якусь мить, підвелася, щоб глянути, чи не забруднила я його собою. Але ні — постіль була така сама білосніжна, лише тепер злегка прим'ята. Я заплющила очі й знову впала в обійми ліжка.

— Зігфрід прийде о восьмій. Ми підемо вечеряти, — почувла голос мами.

Я піднялася на ліжках і глянула на неї. Мама стояла у дверях, одягнута в один із білих халатів.

— Ми? — перепитала.

— Ми, — з притиском повторила вона. — Удвох. Це буде романтична вечєра. Тобі принесуть вечерю в номер.

— Ясно.

Це було навіть краще, що мені не доведеться проводити з ними час. Зможу побути сама і подумати. Зрештою, хіба не так я проводжу більшість свого часу — на самоті?

— А що потім? Він залишиться тут? — я згадала про величезне ліжко в тій кімнаті.

— Не став дурник запитань, ти ж не маленька, — огризнулася мама і вийшла.

Я сіла й подивилася на свої руки. На лівій від пальців до зап'ястка тягнулася глибока подряпина — Бублик постарався своїми кігтями. На правій ще видно було свіжий шрам від

гарячу, під якою ледве могла тримати руку, налила піну. Вода мене зігріє. Не дивлячись на себе в дзеркало, зняла піжаму. Вигляд власного голого тіла засмучував і вкотре нагадував, яка я недолуга.

Ванна була велика, і води набралось лише на денці, тому я закуталася в рушник, чекаючи, поки вона наповниться. Рушник був м'який і пахучий. На тлі моєї шкіри він був ще біліший. Я торкнулася до нього обличчям, потерлася щогою, мов кицька. Хотілося б думати, що в мене колись будуть такі пухнасті рушники. Як у тому готелі, звідки я втекла. Як оцей. Не техніка, не одяг, не прикраси були для мене символом достатку, а білосніжні махрові м'які рушники. Я обережно почепила його на вішак і занурилась у воду. Вона була пекучо-гарячою, але за кілька хвилин шкіра звикла, і я змогла лягти. Піна приховувала обриси тіла. Воно вже не тремтіло, але в грудях боліло від напруги. Я заплющила очі, стараючись ні про що не думати, просто розслабилась, увивила себе на морі, якого жодного разу не бачила.

Не знаю, скільки я так лежала. Може, годину, може, більше. Час розмився й розчинився у мильній воді. Нікуди було поспішати, усе одно найголовніше станеться завтра. А поки думати про це зарано. На кілька секунд я занурилась з головою, затримала дихання. Залишалася так, поки могла триматися, відчуваючи, як усередині наростає вибух. Виштовкнулася з води, хапаючи ротом повітря.

Усім би було краще, якби мене не існувало.

І передусім мені самій.

Колись ми з Дімкою говорили про смерть. Навіть не про смерть, а те, що їй передує. Про самогубство. За роки війни смерть стала звичним явищем — але це була насильницька, не добровільна смерть. А самогубство — це інше. Убити себе власними руками здатні лише люди або дуже слабкі, або дуже сильні. Я до таких не належала. Завжди була чимось таким середнім, непримітним.

Зеро.

Дімка тоді сказав, що іноді думає про це. У ті дні, коли в школі особливо допікають. Тоді його кульгавість і заїкання множаться на 100 — настільки, що не дають жити.

— І ти б зміг? — спитала я, жуючи пряник, коли ми йшли додому зі школи.

— Поки що не зміг, — відповів Дімка, дивлячись собі під ноги та здіймаючи весняну пилюку хворою ногою. — Мабуть, я слабак. Слабак... — повторив він.

Більше до цієї теми ми не поверталися, але я знала, про що він думає, коли його булять у школі. І він знав, про що думаю я, коли мене називають «чорномазою» і плюють у спину.

Я налила на голову шампунь і довго масажувала волосся. Так, наче цей ритуал міг допомогти його випрямити та зробити м'якшим. Потім ще вилила на нього пів пляшки кондиціонера, та це, звісно, теж не допомогло — волосся залишалось жорстким навіть у мокрому вигляді. Я сильно терла мочалкою шкіру, майже здираючи, наче це могло її відбілити й перетворити мене на світлошкіру білявку з ніжно-синіми прожилками вен на зап'ястках. Вилізла з ванни, витерлася рушником, намотала його на голову й одягнула піжаму. Фена у Шаушви я не знайшла, а це означало, що решту дня доведеться чекати, поки висохне волосся.

Щоб відволікти голову від думок про маму, Шаушву та наші можливі родинні зв'язки, вирішила зайняти руки. Знайшла в комірчині пилосос і модну швабру з відром та заходилася прибирати. Перед цим голосно ввімкнула музику на ноуті — там був якийсь дивний плейліст, мабуть, із тих, що подобаються старшим чоловікам. Я вимакувала шваброю під звуки невідомого мені чоловічого голосу, вкладаючи в це всю злість, яка накопичилася всередині. Поки прибрала квартиру, геть ужекалася. Руки боліли, спина ныла, а ноги тремтіли від напруги.